

INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE 2002

IZVJEŠĆE ZA TISAK

EMBARGO DO 15,00 CET 28. KOLOVOZA 2002

Indeks percepcije korupcije Transparency Internationala obuhvaća do sada najveći broj zemalja - 102 zemlje.

"KORUMPİRANE političke elite u zemljama u razvoju, djelujući ruku pod ruku s pohlepnim bisnismenima i beskrupuloznim investitorima stavljaju na prvo mjesto svoj osobni interes, prije blagostanja građana i prije gospodarskog napretka svog naroda".

Ovaj komentar Petera Eigena uz publiciranje rezultata ne odnosi se posebno na Hrvatsku već na sve zemlje koje su zabilježile rezultat manji od 5,00 (granica koja se smatra pokazateljem uspješnog suzbijanja korupcije).

Siniša Petrović, Predsjednik TI Hrvatska:

Neki su rezultati u određenoj mjeri iznenađujući, ali važno je naglasiti da se radi o percepciji tog problema u Hrvatskoj i u drugim zemljama. Naš položaj se nije promijenio što je pokazatelj da je potrebno još odlučnije djelovati u čemu bi vrlo važno ulogu trebali imati nove ackije Hrvatske Vlade.

Josip Kregar komentirajući rezultate CPI ističe osobito činjenicu da je mjesto Hrvatske nepromjenjeno. To ukazuje da učinjeno nije dovoljno, da je kredibilitet države i vlasti nagrizen uvjerenjem da nije poštena, da za poboljšanje treba više napora. Ne radi toga da bi prema nečijoj ocjeni bili bolji i radi stanja na ljestvici već radi toga da bi bolje živjeli. Kaže: "Objavljivanje CPI indexa ne služi utvrđenju ljestvice zemalja prema njihovoj pravnoj uređenosti i poštenju njihovih vođa, poduzetnika, političara i građana. CPI ne slični na jasne podatke o stanju državnih računa već prije na prognozu vremena. Prognoza vremena upozorava da se fronta ciklone primakla, da je vedro ili hladno i na to što nas čeka kad zračne mase nisu stabilne. Podsjetnik je da ne možemo komotno i s lakoćom živjeti i ignorirati blisku budućnost ili stanja kod bliskih susjeda i da trenutno zatišje najavljuje bure.

ZA HRVATSKU TAKVO UPOZORENJE CPI JE BOLNO I DOKUMENTIRANO. NE SPADAMO U ZEMLJE U KOJIMA KORUPCIJE NEMA. SUPROTNO. SPADAMO U ZEMLJE U KOJIMA JE PRAVILO, SISTEM I STALNA OPSANOST. INSTITUCIJE, ZAKONI I MJERE, STRATEGIJE I PROGRAMI ZA PREVENCIJU NISU SASVIM USPJEŠNI.

ZVANIČNI STAV VLASTI DA JE KORUPCIJA PRISUTNA I DA JE OPASNA TREBA BRZO PRETVORITI, PRIJE NEGO JE KASNO, U EFIKASNU AKCIJU, DOBRE PRIMJERE I PONAŠANJA VRHA VLASTI. VERBALNE OSUDE I MORALNE PRODIKE SU KORISNE ALI NE I DOVOLJNE. ALI RIJEČI I NADA NISU DOSTA. KAO ŠTO NAM VREMENSKA PROGNOZA NAJAVE SUNCA BUDI NADE ONDA KADA SU NASIPI PROBIJENI I SVE POPLAVLJENO, TAKO JE I PODATAK DA NISMO LOŠIJI DOBAR.

DA SE VRATIMO NA USPOREDBU S VREMENOM. ZAMISLITE, ŠTO TRENUTNO NIJE TEŠKO, DA SMO POPLAVLJENI, I DA PROGNOZA NE NAJAVLJUJE POBOLJŠANJE. TREBA ČEKATI SUNCE ALI I BORITI SE ODMAH I RADI STALNE PRIJETNJE POTOPA A NE POPLAVE. TREBA DIGNUTI BRANE, TREBA POKRENUTI LIJENE I ZASTRAŠENE."

PUNA LISTA S PODACIMA O RANQU, INDEKSU, STANDARDNOJ DEVIJACIJI I IZVORIMA DAJE SE U PRILOGU.

Rezultati IPK 2002:

	Country	CPI 2002 score	Surveys used	Standard deviation	High-low Range
1	Finland	9.7	8	0.4	8.9 - 10.0
2	Denmark	9.5	8	0.3	8.9 - 9.9
	New Zealand	9.5	8	0.2	8.9 - 9.6
4	Iceland	9.4	6	0.4	8.8 - 10.0
5	Singapore	9.3	13	0.2	8.9 - 9.6
	Sweden	9.3	10	0.2	8.9 - 9.6
7	Canada	9.0	10	0.2	8.7 - 9.3
	Luxembourg	9.0	5	0.5	8.5 - 9.9
	Netherlands	9.0	9	0.3	8.5 - 9.3
10	United Kingdom	8.7	11	0.5	7.8 - 9.4
11	Australia	8.6	11	1.0	6.1 - 9.3
12	Norway	8.5	8	0.9	6.9 - 9.3
	Switzerland	8.5	9	0.9	6.8 - 9.4
14	Hong Kong	8.2	11	0.8	6.6 - 9.4
15	Austria	7.8	8	0.5	7.2 - 8.7
16	USA	7.7	12	0.8	5.5 - 8.7
17	Chile	7.5	10	0.9	5.6 - 8.8
18	Germany	7.3	10	1.0	5.0 - 8.1
	Israel	7.3	9	0.9	5.2 - 8.0
20	Belgium	7.1	8	0.9	5.5 - 8.7
	Japan	7.1	12	0.9	5.5 - 7.9
	Spain	7.1	10	1.0	5.2 - 8.9
23	Ireland	6.9	8	0.9	5.5 - 8.1
24	Botswana	6.4	5	1.5	5.3 - 8.9
25	France	6.3	10	0.9	4.8 - 7.8
	Portugal	6.3	9	1.0	5.5 - 8.0

27	Slovenia	6.0	9	1.4	4.7 - 8.9
28	Namibia	5.7	5	2.2	3.6 - 8.9
29	Estonia	5.6	8	0.6	5.2 - 6.6
	Taiwan	5.6	12	0.8	3.9 - 6.6
31	Italy	5.2	11	1.1	3.4 - 7.2
32	Uruguay	5.1	5	0.7	4.2 - 6.1
33	Hungary	4.9	11	0.5	4.0 - 5.6
	Malaysia	4.9	11	0.6	3.6 - 5.7
	Trinidad & Tobago	4.9	4	1.5	3.6 - 6.9
36	Belarus	4.8	3	1.3	3.3 - 5.8
	Lithuania	4.8	7	1.9	3.4 - 7.6
	South Africa	4.8	11	0.5	3.9 - 5.5
	Tunisia	4.8	5	0.8	3.6 - 5.6
40	Costa Rica	4.5	6	0.9	3.6 - 5.9
	Jordan	4.5	5	0.7	3.6 - 5.2
	Mauritius	4.5	6	0.8	3.5 - 5.5
	South Korea	4.5	12	1.3	2.1 - 7.1
44	Greece	4.2	8	0.7	3.7 - 5.5
45	Brazil	4.0	10	0.4	3.4 - 4.8
	Bulgaria	4.0	7	0.9	3.3 - 5.7
	Jamaica	4.0	3	0.4	3.6 - 4.3
	Peru	4.0	7	0.6	3.2 - 5.0
	Poland	4.0	11	1.1	2.6 - 5.5
50	Ghana	3.9	4	1.4	2.7 - 5.9
51	Croatia	3.8	4	0.2	3.6 - 4.0
52	Czech Republic	3.7	10	0.8	2.6 - 5.5
	Latvia	3.7	4	0.2	3.5 - 3.9
	Morocco	3.7	4	1.8	1.7 - 5.5
	Slovak Republic	3.7	8	0.6	3.0 - 4.6
	Sri Lanka	3.7	4	0.4	3.3 - 4.3
57	Colombia	3.6	10	0.7	2.6 - 4.6
	Mexico	3.6	10	0.6	2.5 - 4.9
59	China	3.5	11	1.0	2.0 - 5.6
	Dominican Rep.	3.5	4	0.4	3.0 - 3.9
	Ethiopia	3.5	3	0.5	3.0 - 4.0
62	Egypt	3.4	7	1.3	1.7 - 5.3
	El Salvador	3.4	6	0.8	2.0 - 4.2
64	Thailand	3.2	11	0.7	1.5 - 4.1
	Turkey	3.2	10	0.9	1.9 - 4.6
66	Senegal	3.1	4	1.7	1.7 - 5.5
67	Panama	3.0	5	0.8	1.7 - 3.6
68	Malawi	2.9	4	0.9	2.0 - 4.0
	Uzbekistan	2.9	4	1.0	2.0 - 4.1
70	Argentina	2.8	10	0.6	1.7 - 3.8
71	Cote d'Ivoire	2.7	4	0.8	2.0 - 3.4
	Honduras	2.7	5	0.6	2.0 - 3.4
	India	2.7	12	0.4	2.4 - 3.6
	Russia	2.7	12	1.0	1.5 - 5.0
	Tanzania	2.7	4	0.7	2.0 - 3.4
	Zimbabwe	2.7	6	0.5	2.0 - 3.3
77	Pakistan	2.6	3	1.2	1.7 - 4.0

81	Philippines	2.6	11	0.6	1.7 - 3.6
	Romania	2.6	7	0.8	1.7 - 3.6
	Zambia	2.6	4	0.5	2.0 - 3.2
	Albania	2.5	3	0.8	1.7 - 3.3
	Guatemala	2.5	6	0.6	1.7 - 3.5
	Nicaragua	2.5	5	0.7	1.7 - 3.4
	Venezuela	2.5	10	0.5	1.5 - 3.2
85	Georgia	2.4	3	0.7	1.7 - 2.9
	Ukraine	2.4	6	0.7	1.7 - 3.8
	Vietnam	2.4	7	0.8	1.5 - 3.6
88	Kazakhstan	2.3	4	1.1	1.7 - 3.9
89	Bolivia	2.2	6	0.4	1.7 - 2.9
	Cameroon	2.2	4	0.7	1.7 - 3.2
	Ecuador	2.2	7	0.3	1.7 - 2.6
	Haiti	2.2	3	1.7	0.8 - 4.0
93	Moldova	2.1	4	0.6	1.7 - 3.0
	Uganda	2.1	4	0.3	1.9 - 2.6
95	Azerbaijan	2.0	4	0.3	1.7 - 2.4
96	Indonesia	1.9	12	0.6	0.8 - 3.0
	Kenya	1.9	5	0.3	1.7 - 2.5
98	Angola	1.7	3	0.2	1.6 - 2.0
	Madagascar	1.7	3	0.7	1.3 - 2.5
	Paraguay	1.7	3	0.2	1.5 - 2.0
101	Nigeria	1.6	6	0.6	0.9 - 2.5

Osnovni nalazi ovogodišnjeg izvješća su:

1. Korupcija u najvećem broju zemalja predstavlja ozbiljnu opasnost stabilnosti država i ekonomskom napretku. Od 102 zemlje (što je dosada najveći broj zemalja obuhvaćen istraživanjem) čak 70 spada u skupinu zemalja ispod granice, odnosno ocjenjene su kao zemlje u kojima je korupcija jaka ili vrlo jaka.
2. Grupa zemalja, u kojima je korupcija neznatna, nalazi se od 1995. godine, kada je index prvi puta objavljen, u skoro neizmjenjenom poretku, a to su: Finska, Danska, Novi Zeland, Island, Singapur, Švedska, Kanada, Luksemburg, Nizozemska.
3. Izostanak korupcije i stupanj razvijenosti čvrsto su statistički povezani. To ne bi trebalo tumačiti kao podatak koji potvrđuje da u razvijenim zemljama nema korupcije, već prije da korupcija onemogućava ekonomski napredak. To je i stav Svjetske banke koja korupciju smatra jedim od glavnih ili glavnim razlogom za ekonomsku neefikasnost i zaostajanje. Rat protiv korupcije ujedno je i borba za ekonomski napredak.
4. Postoji i jasna veza između indikatora slobode, odnosno ljudskih prava i demokracije i stupnja korupcije. Zemlje na samom kraju liste (Bangladeš, Nigerija, Paragvaj, Madagaskar, Angola, Kenija i druge) imaju visok stupanj društvene korupcije.

5. I ZEMLJE SLIČNOG ILI ISTOG POVJESNOG I RAZVOJNOG, PA I KULTURALNOG PROFILA NALAZE SE NA SASVIM RAZLIČITIM MJESTIMA. NA PRIMJER HONG KONG JE ZEMLJA U KOJOJ JE KORUPCIJA UKLONJENA (14 MJESTO, PROSJEK 8,2) DOK JE KINA 59 (UZ ZNAČAJAN NAPREDAK I PROSJEK OD 3,5), A TAJVAN JE 29 S OČJENOM 5,6. BALTIČKE ZEMLJE SLIČNE PO DRUGIM OBLJEŽJIMA NALAZE SE NA RAZLIČITIM MJESTIMA (ESTONIJA 29, LITVA 36, LATVIJA 52).
6. NEKE RAZVIJENE ZEMLJE IMAJU RELATIVNO LOŠE REZULTATE. NA PRIMJER Italija (31) PROSJEK OD 5.2. NEKE OD TAKVIH MADA RELATIVNO DOBRO RANGIRANE OČITO GUBE REPUTACIJU (IRSKA, FRANCUSKA, PORTUGAL, OSOBITO GRČKA). TREND ZNAČAJNOG POGORŠANJA POLOŽAJA OSIM IRSKE IMAJU I ARGENTINA I MOLDAVIJA.
7. NEKE ZEMLJE KOJE SU DUGO IMALE LOŠU REPUTACIJU KAO ŠTO SU SINGAPUR (5 MJESTO), HONG KONG (14 MJESTO) ČILE (17). TAKVI PODACI SU DOKAZ DA SE ODLUČNIM DJELOVANJEM (VIDI I KOMENTAR 4.!) KORUPCIJA MOŽE SMANJITI.
8. OD TRANZICIJSKIH ZEMALJA ISTIČU SE, PREMA USPJEHU ESTONIJA, SLOVENIJA, TE MAĐARSKA. U KATEGORIJI LOŠIH JE VEĆINA TAKVIH ZEMALJA.

KOMENTIRAJUĆI POLOŽAJ HRVATSKE NEKOLIKO JE JASNIH ZAKLJUČAKA:

1. HRVATSKA SPADA U SREDNJU GRUPINU ZEMALJA S OČJENOM 3,8 I ZAUZIMA 51 MJESTO. MEĐUTIM KAKO JE OVE GODINE BROJ ZEMALJA VEĆI, REZULTAT JE SLIČAN PRETHODNIM GODINAMA.
2. 1999. GODINE HRVATSKA SE NALAZILA NA ČAK 74. MJESTU RANG-LISTE. PROMJENA VLASTI I VRAĆANJE KREDIBILITETA DOBRE UPRAVE (GOOD GOVERNANCE) DOVELO JE DO IZRAZITOG POBOLJŠANJA PERCEPCIJE I POVJERENJA TE JE 2000 HRVATSKA S PROSJEKOM 3,7 BILA NA 51. MJESTU, 2001. GODINE DJELILA JE 47. MJESTO S BUGARSKOM I ČEŠKOM S REZULTATOM 3,9, A OVE GODINE JE 51. S REZULTATOM 3,8.
3. HRVATSKA SPADA U GRUPINU TRANZICIJSKIH ZEMALJA U KOJOJ SU PROMJENE MINIMALNE (BUGARSKA, ČEŠKA, SLOVAČKA, POLJSKA, LATVIJA) I NEDOVOLJNE USPRKOS EVIDENTNIH NAPORA VLADA U POJEDINIM ZEMLJAMA (BUGARSKA, SLOVAČKA) NA SUZBIJANJU KORUPCIJE. REPUTACIJA SE LAKO GUBI A TEŠKO OBNAVlja.

U USPOREDBI S RUSIJOM (71) RUMUNJSKOM (77), ALBANIJOM (81), GRUZIJOM (85) UKRAJINOM (85) MOLDAVIJOM (93) ILI ZEMLJAMA SPAI HRVATSKA SE NALAZI U BITNO BOLJOJ KATEGORIJI.

4. Neke susjedne zemlje, radi nedovoljnog broja istraživanja, se ne nalaze na listi - mada se indicira da bi njihovo mjesto bilo na samom kraju (Srbija i Crna Gora, Bosna i Hercegovina).

Nekoliko korisnih uputa:

1. TRANSPARENCY INTERNATIONAL međunarodna je udruga koja djeluje u 88 zemalja svijeta. Jednom godišnje (od 1995.) objavljuje sintetski pregled istraživanja o raširenosti korupcije po svijetu.

● **Vidi: www.transparency.org**

2. TRANSPARENCY INTERNATIONAL Hrvatska osnovan je 2000. godine. U suradnji s drugim udrugama (UDD, HPC) djelovanje je započeo i ranije. Osnivač i prvi predsjednik bio je Josip Kregar.

Težnja TI Hrvatska je, u okviru svog kruga djelovanja pridonijeti razvoju Hrvatske u transparentnu, a time i pravednu, bogatu i potpuno međunarodno integriranu državu.

Predsjednik udruge je dr. Siniša Petrović.

● **Vidi: www.transparency.hr**

3. Metodologija istraživanja dostupna je na www.transparency.org/cpi/index odnosno www.gwdg.de

Metodologija istraživanja smatra se standardom za ocjenjivanje korupcije u pojedinoj zemlji. Treba ponavljati da se radi o ocjeni percepcije, a ne egzaktnim empirijskim podatkom. Ocjenjuje se percepcija jer se radi o diskretnom fenomenu, ponašanju koje se prikriva jer je kažnjivo. Ispituju se percepcije ljudi koji su prema svojoj poziciji dobro informirani (poslovni ljudi, stručnjaci, diplomati).

Korišteno je 15 (za Hrvatsku minimalna 3) istraživanja.

Za zemlje kod kojih je standardna devijacija visoka preciznost ocjene je mala i sporna.

Jednostavno rečeno metodologija nije idealna (neke proturječnosti su očite) ali je priznata u poslovnim, bankarskim i u krugovima ekonomskih stručnjaka.

Saznaj više:

www.transparency.hr